دورهٔ چهاردهم قانون گذاری — جلسه ۷۱ — شمارهٔ مسلسل ـ ۱۳۲۸

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۳ مهر ماه ۱۳۲۳ ☆

فهرست مطالب :

۱ ـ تصویب صورت مجلس
۲ ـ مذاکره راجع ببیانات قبل از دستور و دستور
۳ ـ قرائت نتیجه آراء مربوط بکمیسیونها
۴ ـ طرح و تصویب اعتبار نامه آقایان دکتر مجتهدی و اوانسیان
۵ ـ شور در گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار وزارت جنگ
۶ ـ موقع و دستور جلسه بعد ـ ختم جلسه

مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای آقا سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۰ مهرماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ ـ تصویب صورت مجلس]

رئیس ـ درصورت مجلس نظری نیست ؟ آقای اردلان

اردلان ـ درصورت مجلس نوشته شده است که در هیئت رئیسه راجع به نطق قبل ازدستور تصمیمی اتخاذ خواهد شد بنده تقاضا میکنم اگر در این خصوص تصمیمی اتخاذ شده است مقام ریاست درمجلس اعلام بفرمایند و بعقیده بنده اگر مقام ریاست یك توجهی بفرمایند درنطق قبل از دستور قضیه حل میشود و آن این است که اگر آقایان میخواهند صحبتی بفرمایند از یك موضوع صحبت بکنند آنهم بطور اختصار که بکارهای دیگرهم برسیم ودیگران‌هم بتوانند استفاده کنند .

رئیس ـ آقای عدل .

عدل ـ بنده‌را جزء دیرآمدگان نوشته بودند بنده‌دیر نیامده بودم و حاضر بودم خواهش میکنم اصلاح بفرمائید .

رئیس ـ اصلاح میشود در صورت مجلس نظری نیست؟ (خیر) صورت مجلس تصویب شد .

☆ عین مذاکرات مشروح هفتاد ویکمین جلسه ازچهاردهمین دورهٔ قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

ادارهٔ تند نویسی وتحریر صورت مجلس

☆☆ اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه ـ آقایان : مظفر زاده ـ آصف .

غائبین بی اجازه ـ آقایان : تربتی ـ فرفانفرمائیان ـ ذوالقدر ـ کفائی ـ تولیت ـ فرود ـ قبادیان ـ گرگانی ـ سید ضیاء الدین دکتر شفق ـ تهرانچی ـ معدل ـ سرتیپ زاده .

دیرآمدگان بی اجازه ـ آقایان : خلیل دشتی ـ بیات ـ سنندجی ـ تیمور تاش ـ دکتر زنگنه ـ اکبر ـ سیف پور ـ بهادری حکمت ـ نمازی ـ دهقان ـ مجد ـ عدل ـ جمال‌امامی ـ تیموری

[۲ - مذاکره راجع به بیانات قبل ازدستور ودستور]

رئیس ـ راجع به نطق قبل از دستور در آن جلسه عرض کردم که در هیئت رئیسه اینطور تصمیم گرفته شد که عجالةً روزی بدو نفر از آقایان اجازه داده شود که بترتیب صحبت کنند و اگریك روز وقت زیادی باشدبه بیش از دونفر هم ممکن است اجازه داده شود (بعضی از نمایندگان ـ آقا مخالف با نظامنامه است) آقای رفیع

رفیع ـ اولاً این تصمیم مورد ندارد بدلیل اینکه ما یك آئین نامه داریم و این برخلاف آئین نامه است تا آن آئین نامه هست ما هیچ تصمیمی نمیتوانیم بگیریم آقایانی که مایل هستند طرحی پیشنهاد کنند در این خصوص و الا هیئت رئیسه نمی‌تواند مخالف آئین‌نامه هم تصمیمی بگیرد.

امیرتیمور ـ نمیتوانند چنین تصمیمی بگیرند.

رئیس ـ البته هیئت رئیسه تصمیمی که میگیرد بعرض مجلس میرساندواین مسئله با آئین نامه‌هم هیچ منافاتی ندارد چون آئین نامه اجازه نطق قبل از دستور را داده است ولی ترتیبش باهیئت رئیسه مجلس است والا هرروز مذاکره راجع به نطق قبل از دستور در اول مجلس باقی خواهد ماند (جمعی از نمایندگان ـ باشد) بسیار خوب فعلاً چند نفر ازآقایان برای نطق قبل از دستور اجازه خواسته اند (جمعی از نمایندگان ـ دستور) آقای فرخ مخالفید با ورود دردستور؟

فرخ ـ بلی.

رئیس ـ بفرمائید.

فرخ ـ بنده در جلسه قبل عرض کردم باز هم عرض میکنم بالاخره باید آقایان اکثریت اجازه بفرمایند که اگر نمایندگان حرفی دارند بزنند ولی اینکه در هرجلسه اکثریت مانع میشوند البته رأی اکثریت مطاع و متبع است ولی خوبست اجازه بفرمایند که بطور اختصار و بطورمحدود قبل از دستور صحبت بشود و اگر بطور کلی منع کنند این برخلاف اصول است (صحیح است)

رئیس ـ آقای امیرتیمور.

امیرتیمور ـ بنده با ورود در دستور مخالف هستم و یك تذکر مختصری‌هم داشتم در اردیبهشت ماه بنده سه سؤال از وزارت دارائی کرده‌ام یکی راجع به انحصار پنبه و یکی راجع بدکتر میلسپو و اقدامات ایشان در خصوص کار های مالی و اقتصادی و یکی در خصوص قانون وام و اجاره و تا حالا برای جواب حاضر نشده اند میخواستم از مقام ریاست استدعا کنم که تذکر بدهند که زودتر برای جواب سؤالات بنده حاضر شوند.

رئیس ـ صحبت سرنطق قبل ازدستور است هنوز اجازه داده نشده است. آقای دهستانی

دهستانی ـ عرض میکنم ما یك حق مشروعی را داریم ازنمایندگان سلب میکنیم (صحیح است) و آن حق‌مشروع این است که عدهٔ از نمایندگان اجازه نطق میخواهند و بآنها داده نمیشود بنده باقسمتی که بعضی از آقایان فرمودند که در هرجلسه دونفر حرف بزنند مخالف نیستم ولی‌تصدیق بفرمائید که اگر این رویه‌را ما پیش بگیریم ممکن است دوره مجلس تمام شود و بنمایندگان وقت داده نشود بنده تمنی میکنم ازآقایان همکاران خودم که اجازه بفرمایند آقایان نمایندگان حرف خودشان را بزنند و همین اجازه ندادن موجب یك توهماتی‌درخارج میشود که آیا چه‌مطلبی درزیر پرده است یاچه کاسه زیرنیم کاسه است که نمیگذارند نمایندگان‌حرف بزنند بنده تمنی‌میکنم که آقایان‌موافقت بفرمایند که هر کس حرفی دارد بزند (صحیح است)

رئیس ـ صحبت سراین‌است که یك اختلافی بین آقایان نمایندگان بود که هیئت رئیسه تصمیم گرفت برای حل‌قضیه بهتر این است که هرجلسه دونفر از آقایان صحبت کنند و در این باب حالا باید صحبت شود. آقای دکترمعظمی

دکترمعظمی ـ بنده با نطق قبل از دستور مخالف نیستم ولی‌خواستم استدعا کنم که چون کارمجلس مربوط بکمیسیونها است اول اجازه بفرمائید صورت آراء کمیسیونها که

استخراج شده خوانده شود و کمیسیونها رسمیت پیدا کنند آنوقت (صحیح است)

رئیس ـ رأی میگیریم ... آقای یمین اسفندیاری فرمایشی دارید؟

یمین‌اسفندیاری ـ بلی‌بنده مخالفم با ورود دردستور این موضوع نطق قبل از دستور یك حقی است که معلوم نیست بچه مناسبت دارد این حق تضییع میشود آئین‌نامه مجلس‌هم در این باب بنمایندگان حق‌داده است اگر واقعاً چرخهای دولت طوری گردش میکند که کارهای مردم انجام میشود و کلاهم اصراری ندارند به اینکه قبل ازدستور حرف بزنند. ولی بدبختانه کارهای مردم همینطور معوق میماند الآن بنده چند تلگراف دارم و متأسفانه چند جلسه است میخواهم عرایض مردم را بعرض مجلس برسانم متأسفانه اجازه داده نمیشود دراینصورت کجا باید ما مطالبمان‌را بعرض برسانیم؟

رئیس ـ آقای سیدضیاءالدین.

رحیمیان ـ بنده قبل از آقای سید ضیاءالدین اجازه خواسته‌ام خواهش میکنم تبعیض نفرمائید.

رئیس ـ این صورتی است که جلوی بنده گذارده شده و از روی‌این صورت اسامی آقایان را بنده میخوانم. حالا رأی میگیریم بورود در دستور آقایانی که موافقند قیام فرمایند (چند نفر برخاستند) رد شد.

هاشمی ـ بنابراین‌بطریقی که اجازه نطق قبل ازدستور خواسته بودند اجازه بفرمائید.

جمعی از نمایندگان ـ دستور ـ دستور.

حاذقی ـ من یك تذکر لازم دارم آقای رئیس اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ عرض کنم چند نفر دیگر اجازه خواسته اند که اولش آقای حاذقی است.

حاذقی ـ من مخالف باورود در دستور هستم اجازه میفرمائید؟ (رئیس ـ بفرمائید) عرض کنم همینطورکه‌بدو نفر ازآقایان نمایندگان محترم اجازه داده شد و موضوعی که داشتند بعرض مجلس رساندند بنده‌هم اجازه میخواهم‌که یك موضوع لازم و ضروری دارم که ۵ دقیقه بیشتر وقت مجلس را نخواهد گرفت این را بعرض مجلس برسانم.

جمعی از نمایندگان ـ بفرمائید

رئیس ـ باید رأی بگیریم اینطور نمیشود آقایان قبل‌از بنده‌اجازه میدهندایشان مخالفت خودشان‌را باورود در دستور فرمودند حالا اگر موافق‌هم هست صحبت میکند وبعد رأی میگیریم. آقای هاشمی موافقید.

هاشمی ـ دو نفرصحبت فرمودند ومتجاوز ازیکساعت شد و هیئت رئیسه‌هم در این رأی خودش نخواسته بود که یك حقی را ازمجلس سلب بکند بلکه خواسته بود که‌هم آقایان فرمایش‌خود را بفرمایند وهم ضمناً بکار وضع قوانین و سایر کارهای‌مان برسیم آقایان مخالفت فرمودند باورود در دستور ولی بنده موافقم و اقامه دلیل‌هم نمیخواهم بکنم و وقت مجلس را نمیگیرم چون وقت کم است و تقاضای رأی میکنم که وارد دستور بشویم و بکارهای‌مان برسیم (صحیح است).

رئیس ـ آقایان‌اگرموافقند که‌آقای حاذقی‌حرفشان‌را بزنند که تشریف بیاورند.

جمعی از نمایندگان ـ دستور دستور. آقارأی‌بگیرید باید رأی گرفته شود.

رئیس ـ آقایانیکه موافقند باورود در دستور قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

چون کمیسیونها کار فوری دارند اجازه بدهند آقایان که بعد از سؤال آقای نراقی و جواب آقای وزیر فرهنگ که حاضر هستند آراء کمیسیونها خوانده بشود.

جمعی‌ازنمایندگان ـ اول کمیسیونها باید خوانده‌شود.

[۳ - قرائت نتیجه آراء مربوط بکمیسیونها]

رئیس ـ پس صورت کمیسیونها خوانده میشود:

گزارش ازشعبه هیئت نظارت‌انتخاب کمیسیونهابمجلس شورای ملی.

۱ ـ کمیسیون قوانین دارائی ـ عده اعضای کمیسیون

۱۸ نفرعده حضارموقع اعلام‌رأی ۱۱۰ عده آراء مأخوذه ۱۰۷

حائزین اکثریت ـ آقایان : امیرتیمور ـ مخبرفرهمند رفیع ـ فرمند ـ امیرنصرت اسکندری ـ صادقی ـ دکتر اعتبار مؤید قوامی ـ فرمانفرمائیان ـ پناهی ـ کاظمی ـ امینی مجدضیائی ـ دکتر آقایان ـ آصف ـ جمال‌امامی ـ دکترعبده. دکتر کیان .

رئیس ـ استدعا میکنم آقایانی که دریك کمیسیونهائی انتخاب شده‌اند یادداشت کنند اسامی خودشان را چون صورت کمیسیونها که تمام شد باید فوراً هیئت رئیسه‌شان را انتخاب کنند و گزارش بدهند چون کارها مانده است وباید شروع کنند بکار یادداشت کنند اسامی خودشان را که درچه کمیسیونی هستند .

طوسی ـ اجازه بفرمائید بنده‌هم یك توضیحی دارم (رئیس ـ بفرمائید) بعضی‌از آقایان ملاحظه خواهندفرمود که در این صورت نام آنها هست که قبلاً در کمیسیون‌های دیگری بوده‌اند وبعضی از آقایان هستند که دردوکمیسیون یا بیشترعضویت دارند و دوسه کمیسیون‌هم‌داریم که چند نفر کسر دارندباید خودشان‌استعفا بدهند وداخل‌این کمیسیونها بشوند یکی کمیسیون قوانین دادگستری است که ۲ نفر کسردارد ویکی کمیسیون امورخارجه که دونفر کسر دارد و یکی‌هم کمیسیون راه هست که یك نفر کسر دارد آنراهم باید مجلس اجازه بدهد که بآنها عضو داده بشود .

رئیس ـ بقیه اسامی اعضاء کمیسیونها که خوانده شد بعد کسری آنها انتخاب خواهند شد .

۲ ـ کمیسیون قوانین دادگستری ـ عده‌اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر ـ عده حضار موقع اعلام رأی ۱۰۸ نفر عده آراء مأخوذه ۱۰۸ .

حائزین اکثریت ـ آقایان : فولادوند ـ نبوی شریعت‌زاده ـ رضا تجدد ـ منصف ـ عمادتربتی ـ آشتیانی مجد ـ بهبانی ـ امام‌جمعه ـ شهاب ـ رفیعی ـ نقابت ـ ملك‌مدنی سلطانی ـ دکتر کیان ـ تهرانی .

۳ ـ کمیسیون کشور ـ عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر عده حضار موقع اعلام رأی ۱۰۹ عده آراء مأخوذه ۱۰۷ .

حائزین اکثریت ـ آقایان : عدل ـ حشمتی ـ امینی ـ امیر ابراهیمی ـ تهرانی ـ آصف ـ حکمت ـ بهادری ـ ذوالفقاری ـ اسعد ـ فرخ ـ اسکندری ـ جواد مسعودی ـ اقبال ـ گنابادی ـ رحیمیان ـ صدرقاضی ـ خلعت بری .

تهرانی ـ من‌از کمیسیون کشوراستعفاءمیدهم .(صحیح است) .

٤ ـ کمیسیون فرهنگ .

عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفرعده حضار موقع اعلام رأی ۱۱۰ نفر عده آراء مأخوذه ۱۰۹ حائزین‌اکثریت آقایان : دکتر شفق ـ هاشمی ـ منصف ـ دکتر طاهری ـ رضاتجدد نبوی ـ عباس مسعودی ـ صدر قاضی ـ صفوی ـ حاذقی ـ شهاب ـ نقابت ـ فرهودی ـ ثقةالاسلامی ـ نراقی ـ خاکباز ـ سلطانی ـ کام بخش .

شهاب‌فردوسی ـ بنده‌چون‌قبلاً در کمیسیون‌عرایض و مرخصی انتخاب شده بودم و حالا در کمیسیون فرهنگ اسمم هست بنابراین از کمیسیون عرایض و مرخصی استعفاء میدهم .

۵ ـ کمیسیون بازرگانی .

عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر عده حضار موقع اعلام رأی ۱۱۱ نفرعده آراء مأخوذه ـ ۱۱۱ ـ حائزین‌اکثریت ـ آقایان : خلیل دشتی ـ اردلان ـ اخوان ـ تهرانچی ـ دکتر اعتبار ـ جوادمسعودی ـ تهرانی ـ نمازی ـ صدریه ـ حیدرعلی‌امامی صادقی ـ گله‌داری ـ مخبر فرهمند ـ رحیمیان ـ رستم گیو مهندس فریور ـ دکتر رادمنش ـ فداکار .

٦ ـ کمیسیون کشاورزی .

عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر ـ عده حضار درموقع اعلام رأی ۱۱۱ نفر عده آراء مأخوذه ۱۰۷ حائزین اکثریت ـ آقایان: امیرابراهیمی ـ دهستانی ـ فتوحی ـ تولیت ـ صمصام ـ حسن‌اکبر ـ سنندجی ـ مؤیدثابتی ـ عدل ـ ذوالفقاری ـ ذکائی ـ افشار صادقی ـ سید ضیاءالدین ـ سید محمد طباطبائی ـ ثقةالاسلامی ـ سیف پور ـ مظفرزاده ـ لنکرانی .

۷ ـ کمیسیون امور خارجه .

عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عده حضار موقع اعلام رأی ۱۱۰ نفر عده آراء مأخوذه ۱۱۰ .

حائزین اکثریت : آقایان : دکتر مصدق ـ عامری ـ دکترمعاون ـ دشتی ـ دکترمعظمی ـ عباس مسعودی ـ مجد ـ فرخ ـ رفیع ـ دکتر زنگنه .

نسبت بدونفر دیگراکثریت‌تام‌حاصل‌نشده‌است آقایانیکه دارای رأی بوده اند بترتیب زیر است :

آقایان: تیمور تاش ـ یمین اسفند یاری ـ جمال‌امامی ـ سیف پور . . .

جمعی از نمایندگان ـ آقایانیکه حائزاکثریت‌نیستند نخوانید .

۸ ـ کمیسیون بهداری .

عدهٔ اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عدهٔ حضار هنگام اعلام رأی ۱۰٦ عدهٔ آراء مأخوذه ۱۰۵

حائزین‌اکثریت ـ آقایان : دکترمعاون ـ دکترفلسفی رفیعی ـ مؤید ثابتی ـ حکمت ـ آشتیانی ـ دکتر کشاورز ـ دکتر مجتهدی ـ اقبال ـ فیروزآبادی ـ سیدمحمدطباطبائی ـ صدریه .

۹ ـ کمیسیون‌راه .

عده اعضاء کمیسیون ۱۲ عده حضار هنگام گرفتن رأی ۱۰٤ عده آراء گرفته شده ۱۰٤

حائزین اکثریت ـ آقایان : مهندس پناهی ـ عماد تربتی ذکائی ـ اعتمادالتولیه ـ مؤیدقوامی ـ شجاع ـ تیموری ـ بیات پور رضا ـ سرتیپ زاده ـ لنکرانی.

لنکرانی ـ بنده از کمیسیون راه استعفا میدهم . بنده غیراز شعب مربوط به قانون و سیاست عضویت کمیسیونهای دیگر را قبول نمیکنم .

۱۰ ـ کمیسیون نظام .

عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عده حاضرین هنگام‌اخذ رأی ۱۰۳ عده آراء مأخوذه ۱۰٦

حائزین‌اکثریت ـ آقایان: مقدم ـ حشمتی ـ مؤیدقوامی شجاع ـ صمصام ـ فرود ـ بهادری ـ تیمور تاش ـ بیات ـ سرتیپ زاده ـ هاشمی ـ کامبخش .

۱۱ ـ کمیسیون پست و تلگراف .

عده اعضاء کمیسیون ٦ نفر عده حضار موقع اعلام رأی ۱۰۱ عدهٔ آراء مأخوذه ۱۰۷

حائزین اکثریت ـ آقایان : نجومی ـ دهقان ـ پوررضا یمین اسفندیاری ـ اراسیان ـ معدل .

نبوی ـ بنده تذکر مختصری دارم اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ آقای نبوی .

نبوی ـ عرض کنم کمیسیون مبتکرات عده‌اش ٦ نفر بوده است. در جلسات‌سابق مطابق پیشنهاد آقای مجدضیائی عده اعضای آن‌به ۱۲ نفر بالارفته‌است ٦ نفر انتخاب‌شده‌اند ولی ٦ نفر دیگر هنوزانتخاب نشده اند استدعا میکنم‌مقرر فرمایند که شعب تشکیل بشود و٦ نفر دیگر هم انتخاب بشود . دیگر اینکه‌یك لایحه‌ای‌است راجع‌به‌پنبه (انحصار پنبه) که سه ماه پیش بنده‌آن‌را تقدیم کردم و کمیسیون گذشته مجال‌نکرد وحتی‌یك‌جلسه‌هم برای این کارتشکیل ندادند استدعا میکنم باین کار هم رسیدگی بفرمایند و بفرمایند که‌آن ٦ نفردیگرراهم برای کمیسیون مبتکرات انتخاب بکنند .

رئیس ـ برای٦نفردیگراقدام‌شده‌واز آقای‌دکترمعظمی هم‌ازطرف‌هیئت‌رئیسه‌خواهش‌شده که‌باینکاررسیدگی‌بفرمایند و بان دایره که‌مربوط است‌بکمیسیونها تذکر داده شود که زودتر کارهاشان را بکنند و انشاءالله در آتیه کمیسیونها تشکیل بشودوحالا تنفس میدهیم و بعداز تنفس موضوع سئوال‌واعتبارنامه ها مطرح میشودحالا بعنوان تنفس‌جلسه را ختم میکنیم (صحیح است) که آقایان‌زودترجلسه‌شان را تشکیل بدهند و زودتر بر گردیم برای سایر کارها .

(دراینموقع (نیمساعت پیش ازظهر) جلسه بعنوان تنفس تعطیل ومجدداً یك و ده دقیقه بعد از ظهر تشکیل گردید)

[۴ ـ طرح و تصویب اعتبارنامه آقایان دکتر مجتهدی و اوانسیان]

رئیس ـ جلسه دوباره شروع میشود . دردستور دوفقره

اعتبارنامه است و یکی هم لایحه ای است راجع به وزارت جنگ برای اعتبارنامه‌ها چون حالا اکثریت نشده ممکن‌است لایحه وزارت جنگ را جلو بیندازیم. (بعضی ازنمایندگان آقا سؤالات چه شد؟)

فاطمی ـ بنده پیشنهاد هم کرده بودم که اعتبارنامه های آقایان دکتر مجتهدی و اوانسیان را مطرح کنید.

رئیس ـ جزو دستور هست الآن مطرح میشود چون این طولی نمیکشد و بعد هم لایحه وزارت جنگ است که خیلی تقاضای تسریع میشود درش و چند جلسه هم مانده‌است و خیلی احتیاج دارند.

ایرج اسکندری ـ این خیلی طول میکشد واعتبارنامها میماند اعتبارنامه ها را مقدم بدارید.

بعضی ازنمایندگان ـ عده کافی شد اعتبارنامه هارا مطرح کنید.

رئیس ـ اعتبارنامه آقای دکترمجتهدی قبلاً طرح شده بود و آقای اسکندری مخالفت کرده بودند آقای ایرج اسکندری بفرمائید.

ایرج اسکندری ـ مخالفتی که با اعتبارنامه آقای دکتر مجتهدی کرده بودم ازلحاظ مخالفت باشخص ایشان نبود برای اینکه متأسف هستم از اینکه شخص تحصیل کرده و جوان تحصیل کرده ایکه به مجلس آمده مصادف شد باینکه از طرف بنده مخالفتی بشود و این مخالفت را توضیح میدهم از نظر این بود که انتخابات آذربایجان یعنی تبریز جمعی بود ومن خیال میکنم که وقتی انتخابات جمعی شد اگر اشکالی بانتخابات است از نظر طرز انتخاب این اشکال بیك شخص مخصوص وارد نمیشود و قاعدةً این اشکال باید به تمام وارد بشود. متأسفانه مجلس شورای ملی در این خصوص بنظرمن یك قضاوت غیر عادلانه کرده است و دو نفر از نمایندگان آذربایجان‌را بعنوان نقص انتخابی نپذیرفته‌است درصورتیکه اگر انتخاب فردی بود اشکالی نداشت. متأسفانه اشکالی که شده بود راجع باین بود که طرز انتخاب صحیح نیست واین البته در صورتیکه مجلس طرز انتخاب را صحیح نمیدانستند باید نسبت بتمام آن عده ای که انتخاب شده بودند آن اشکال را وارد میدانستند ومن خوشبختانه اینجا اطلاع پیدا کردم که دربین نمایندگان محترم راجع باعتبارنامه این دو نفر نماینده تبریز مذاکراتی هست که البته اگر آن طرحی که آقایان نمایندگان داده اند و بزودی به مجلس بیاید و تصویب بشود آن اشکالات مرتفع خواهد شد وهمانطور که عرض کردم بنده شخصاً با آقای دکتر مجتهدی هیچ مخالفتی ندارم وهمینطور که عرض کردم صرفاً از لحاظ حفظ اصول بود برای اینکه من معتقدم که بطور کلی درهمه جای دنیا مرسوم است که اکثریت نبایستی بخودش حق بدهد که نمایندگان اقلیت را یکی یکی از مجلس بیرون بکند (فاطمی ـ همچو چیزی نیست) این را بنده عقیده دارم نمیگویم اینطور است برای این که اگر اینطور باشد در همه جای دنیا بالاخره انتخابات روی سیستم حزبی است و اگر مقصود این باشد که آنوقت در همه جای دنیا همیشه میتوانند آن‌عده که مخالف نظرشان است آنهارا نگذارند در مجلس بمانند خوشبختانه آقایان اینجا این نظر راندارند و اعتراضی هم کردند باین گفته بنده ولی همانطور که‌عرض کردم امیدوارم این نظر اساساً نباشد واساساً هم نیست‌برای اینکه آنوقت یك‌رکن مشروطیت که آزادی عقایدو گفتار است از بین خواهد رفت زیرا اگر یك کسی عقیده‌ای داشته باشد و بواسطهٔ آن عقیده در اقلیت‌مانده باشد نباید ازحقوق اجتماعی‌خودش محروم بشود ومخصوصاًبنده اظهارات‌خودم را خاتمه میدهم در این قسمت و مخصوصاً از مجلس‌شورای ملی درخواست مینمایم که‌یك‌قضاوت‌عادلانه‌نسبت‌باعتبارنامه آقای پیشه وری و آقای خوئی که مال هر دویشان معلق باقیمانده و آنها هم نماینده‌تبریز هستند بشود (صحیح‌است)

رئیس ـ رأی میگیریم باعتبارنامه آقای دکتر مجتهدی آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد. اعتبارنامه آقای اردشیراوانسیان مطرح است آقای‌امیر تیمور بفرمائید بخوانید

(گزارش شعبه ٤ راجع باعتبار نامهٔ آقای اوانسیان

بتوسط آقای امیر تیمور بشرح زیر قرائت شد)

در تاریخ ۲۷ فروردین ۲۳ سی و شش نفر از طبقات شش گانه برای تعیین انجمن نظارت انتخابات ارامنهٔ شمال در خلیفه گری تبریز با حضور آقای فرماندار تشکیل وبدواً ۹ نفر برای اعضاء اصلی و ۹ نفربرای اعضاء علی‌البدل‌معلوم و آقای صمصام سعید خانیان بر یاست‌انجمن تعیین و سپس آگهی های انتخابات در ۱۳ اردیبهشت منتشر و از ۱۸ اردیبهشت در تبریز و حوزه‌های فرعی بتوزیع تعرفه واخذ رأی مشغول و مدت برای تبریز۱۵ و برای حوزه‌های‌فرعی از ۱۰ تا یك روز تعیین‌و مدت بیست روز هم دردهات‌ارمنی نشین باخذ رأی‌نیز مشغول میشوند وپس‌از استخراج‌وقرائت آراء ازمجموع۶۰۹۳ رأی‌توزیع شده‌آقای‌ارداشس‌اوانسیان حائز اکثریت شده و با ۶۰۶۸ رأی بنمایندگی چهاردهمین دوره تقنینیه انتخاب و چون در مدت قانونی هیچگونه اعتراضی بانجمن نرسیده وانجمن‌نیز صحت‌جریان‌انتخابات و نمایندگی آقای ارداشس اوانسیان را تصدیق و اعتبار نامه صادر نموده‌است‌شعبهٔ چهارم‌مجلس‌شورای‌ملی هم که‌به‌پرونده انتخابات در تاریخ۲۳/۵/۳۰ رسیدگی نموده صحت‌جریان را طبق محتویات پرونده تأیید و اینك گزارش آن تقدیم میشود.

رئیس ـ مخالفی نیست؟ (اظهارشد ـ خیر) رأی میگیریم باعتبارنامهٔ آقای اردشیر اوانسیان آقایانیکه موافقند قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد.

(۵ ـ شور درگزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار وزارت جنك)

رئیس ـ گزارش کمیسیون‌بودجه راجع‌باعتبار وزارت جنگ مطرح است (پروین گنابادی ـ مال اردبیل را چرا نخواندید؟) لایحه‌اش حاضر نیست باشد برای جلسه دیگر (امینی ـ راپرتش حاضر است بنده پریروز دادم) اینجا عجالةً حاضر نیست‌میماندبرای جلسهٔ آتیه فعلاً لایحه‌راجع بوزارت جنگ مطرح‌است آقای هاشمی لایحه را بخوانید (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه لایحهٔ شمارهٔ ۲۳۹/۱۷۷۳۹ دولت را باحضور آقای معاون وزارت جنگ مورد بحث و رسیدگی قرار داده با توضیحات کافی که داده شد واصلاحات لازم که بعمل آمد مادهٔ واحدهٔ پیشنهادی رابشرح‌ذیل اصلاح‌وبرای تصویب تقدیم‌مینماید:

مادهٔ‌واحده ـ شمارهٔ ارتش‌ایران در سال‌جاری۹۰۰۰۰ نفرخواهد بودو برای‌پرداخت کمك هزینهٔ قانونی بکارمندان اعتباری‌بمیزان ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوزارت جنگ اعطا میشود و برای پرداخت اعتبار نامبرده وزارت دارائی مجاز است مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از بانك ملی ایران وام دریافت و از محل اضافه در آمد بودجه کل کشور در سالهای ۱۳۲۳ و ۱۳۲٤ و همچنین از محل صرفه‌جوئی بودجه وزارت جنگ و صرفه جوئی بودجه کل کشور در سال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲٤ مسترد دارند.

رئیس ـ آقای کام بخش مخالفند؟ (کام بخش) بلی بفرمائید.

کام بخش ـ بنده تصور میکنم آقایان نمایندگان محترم این موضوعراتصدیق بفرمایند یعنی حدس بزنند که مخالفت من با این لایحه‌نه از نقطهٔ نظر اینست که مخالف پرداخت اضافات بافسران و مخصوصاً بافسران جزء ارتش هستم این که عرض کردم حدس خواهند زد برای این بود که فراکسیون ما در اینطور مطالب یك رویه و یك برنامهٔ بسیار روشنی دارد البته طبق آن برنامه که مادار یم مخالفت با پرداخت اینگونه اضافات را نمیتوانیم داشته‌باشیم و از طرف دیگر بنده در موقعیکه لایحهٔ نظام وظیفه مطرح بود و مخصوصاً تشدید مجازات افسران نظام وظیفه مطرح بود عرض کردم مادامیکه ما حقوق افسرها را در این پایه نگهداریم البته چنانچه اگر مأموریتی بآنها بدهیم مخصوصاً مأموریت هائیکه باقصی نقاط این کشور بآنهاداده میشوداین بخودی خود یك نوع پروانهٔ دزدی است که بآنها میدهیم پس‌بنابراین البته باید این اضافات پرداخت بشود و من حتی معتقدم که این اضافات‌کم است و باید حقوق افسران جزء مخصوصاً اضافه شود ولی

مطالبی که در اینجا دارم و باید عرض بکنم موضوع سازمان غلط آرتش ما و وزارت جنگ ماست که آن سازمان غلط و آن رویهٔ غلطی که ما داریم ایجاب میکند که ما مجبور بشویم یك چنین پولهائی را نتوانیم از صرفه جوئی ارتش برداریم و بعنوان وام بخواهیم بگیریم که بعداً معلوم نیست این وام بچه ترتیب باید پرداخت شود اینکه عرض کردم سازمان غلط ارتش ما یك قسمتش مربوط بآن سوءاستفاده هائی است که در ارتش میشود و ما کمتر از هرجای دیگر و هر وزارتخانهٔ دیگر میتوانیم از آن سوءاستفاده ها جلوگیری بکنیم من بخصوص برای اینکه بدون مدرك در اطراف این موضوع صحبت نکرده باشم یك مدارکی در دست دارم که چه نوع سوء استفاده هائی در ارتش شده است و میشود و ما از این سوءاستفاده ها و این وضعیت بی خبریم و اگر بخواهیم و بتوانیم جلوی این سوء استفاده ها را بگیریم مبالغی بیش از این مبلغی که محتاج بهوام هستیم میتوانیم از صرفه جوئی خود ارتش بدست بیاوریم که محتاج باین وام نباشیم من مخصوصاً خبر دارم چند روز پیش موضوع خریدی در بین بوده است که سررشته داری ارتش ۲۰۰ هزار تومان صورت داده و برای اینکه تحقیق بشود در اطراف این خرید یکی از افسران سررشتهٔ داری این موضوع را در بازار تحقیق میکند و این خرید با ۳۵ هزار تومان انجام میشود (امیرتیمور ـ آفرین) تقریباً ۶ برابر در یك همچو موردی و اگر چنانچه در کلیهٔ بودجهٔ ارتش حساب کنند ملاحظه بفرمائید تا چه اندازه ممکن است صرفه جوئی بشود. بزرگترین ارقام در بودجه آرتش بطوریکه ما میدانیم موضوع آذوقه است یعنی نان و گوشت و تقریباً نصف کلیهٔ بودجهٔ ارتش صرف این قلم میشود حالا شما فکر کنید ما از همین حالا برای ارتش نان ارزان میدهیم از همین حالا که سطح زندگی پائین آمده و نان ارزان تهیه می کنید این صرفه جوئی که از حالا شروع می کنیم تا آخر سال کجا میرود بنده اینجا یك مدارکی بدست آورده ام راجع بخریدهائی که در ارتش میشود البته این مدارك مربوط بسال ۱۳۲۲ است و سال ۱۳۲۲ هم برادر بسال ۱۳۲۳ است وفرق نمی کند همان عملیات دوباره اجرا میشود (دکتر کشاورز بدتر) خوب اگر بدتر است بنده نمیدانم ولی اداره سررشته داری در نامهٔ شمارهٔ ۱۴۰۲ راده ۴۵۹۲ آ مینویسند پاسخ ۵۲۹ راده ۵۳۵ راجع بانعقاد قرارداد گوشت مورد احتیاج پادگان مرکز بابر آورد سه ریال اضافه درهر کیلو از نرخ شهرداری تهران موافقت میشود چرا؟ میخواهیم به بینیم زور ارتش از شهرداری تهران کمتر است؟ بچه مناسبت باپرداخت سه ریال اضافه موافقت شده؟ (گله داری ـ چون گوشتش بهتر است) (خنده نمایندگان) بسیار خوب اما ۵ روز بعد از این مراسله یك مراسله دیگری مینویسند: شمارهٔ ۱۹۷۹ رادهٔ ۵۹۹۳ آ اداره سررشته داری ارتش پیرو شمارهٔ ۴۵۹۲ راده ۱۴۰۲ راجع بانعقاد قرارداد گوشت مورد احتیاج پادگان مرکز با بر آورد ۵ ریال درهر کیلو اضافه بر نرخ شهرداری موافقت میشود پنج روز بعد از مراسلهٔ اولی مراسلهٔ دومی می آید و معلوم میشود که آن سه ریال تکافو نمیکرده است (امیرتیمور بچه چیز تکافو نمیکرده است؟) بمخارجی که لازم بوده است (امیرتیمور ـ تاریخش را بفرمائید؟) سال ۱۳۲۲ است در تاریخ ۲/۱۸ بوده است (نراقی ـ با گوشت سبیلشانرا چرب نکنند باچه چیز بکنند؟) مقصود من این است که اگر چنانچه ما با یك وضعیت صحیح جلوگیری بکنیم از این جریانات و از این حیف و میلهائی که در ارتش میشود و متأسفانه بیش از همهٔ وزارتخانه های دیگر میشود اگر ما از این حیف و میلها جلوگیری بکنیم مبالغی بمراتب بیش از این مبلغ وام صرفه جوئی خواهیم داشت حالا صرف نظر از اینکه تشکیلات ارتش ما بکلی غلط است ما الآن در تشکیلات ارتش عدهٔ زیادی از امراء داریم که اینها حقوق میگیرند و شغلی ندارند و از وجودشان کوچکترین استفادهٔ برای ارتش متصور نیست حتی یك اشخاصی هستند که الآن سر کار هستند و من تصور میکنم که اگر چنانچه وزارت جنگ یك اتومبیل بدهد بآنها و حقوقشان را هم بپردازد و بگوید بروید منزلتان بخوابید من تصور میکنم که از وضعیت ارتش بهتر از اینکه امروز هست بتوان استفاده کرد اینها یکعده اشخاصی هستند

که بدون اینکه شغل معینی داشته باشند حقوقات بسیار گزافی از ارتش میگیرند حالا از اینها که بگذریم در خود سازمان ارتش من اینجا یك صورتی برداشته ام از آن سازمان های اضافی که در ارتش هست و بدون این سازمانها ممکنست مملکت همین وضعیت خودش را داشته باشد و کوچکترین تغییری هم در وضعیت ارتش ما داده نشود و در هر لشکری بعنوان معاون یك سرتیپ اضافه دارد آجودان هم یك سروان اضافه داریم عدهٔ زیادی که من اینجا صورت دارم و کلیهٔ زیادی است اضافه داریم آماده گاه مهندسی و پادگان مهندسی اضافه داریم همینطور ساختمان مخابرات اضافه داریم بازرس لشکرها اضافه است در بازرسی مناطق ذکر شده است سپهبد و سرتیپ و چند نفر افسر اینها سازمانهای اضافی است که بهیچوجه از آنها استفاده نمیکنیم و اگر چنانچه تمام اینهارا بودجه اش را برداریم و جزء صرفه جوئی ببریم تمام این مبلغ ببودجه اضافه میشود یکی دیگر دادرسی ارتش است اساساً در کجای دنیا یك چنین دادرسی وجود دارد که در مملکت ما وجود داشته باشد در مملکت ما در تمام این مدتی که دادرسی ارتش وجود داشت اولاً صرف نظر از اینکه تشکیلات غلطی بود اساساً توجهی نشده که حتی یك رستهٔ قضائی در ارتش ما ایجاد بشود که اقلاً این دادرسی که برخلاف اصول تمام دنیا است بتواند یك قضاوت صحیحی بکند یك رستهٔ قضائی در تمام این مدت در ارتش ما تشکیل نشده (صحیح است) آنوقت با این ترتیب ممکن بود همانطور که در سایر جاها معمول است در لشکرها یك دادگاههائی داشته باشیم که اینها بتوانند بموضوعات جاسوسی و فرار نظامی رسیدگی بکنند و باقی برود در دادگاههای عمومی از همه اینها گذشته سازمانهای اضافی دیگری هم داریم بودن سازمان دامپزشکی و غیره و موضوع اصلاح نژاد یك چیزهای اضافی است که ممکن بود بکلی از آنها صرف نظر کنیم و اما موضوع دیگری که باید در اینجا صحبت بکنم عبارت از اینست که اولاً بایستی به بینیم که برای چه ما این ارتش را تشکیل داده ایم و اصولاً ما در مملکت خودمان چه لازم داریم آیا ما برای امنیت مملکت خودمان یك عده را لازم داریم یا اینکه محتاج هستیم باینکه یك ارتش نیرومند قوی ملی داشته باشیم من به قسمت دومی معتقد هستم (صحیح است) ولی فعلاً آنچه هست اینست که ارتش ما فعلاً وظیفه اش ایجاد امنیت در این مملکت است که بعلاوهٔ ژاندارمری باید اینکار را انجام بدهد حالا این ارتشی که مجموع نفراتش ۸۳ هزار نفر بود و نمیدانم بچه مجوزی و چطور این نفرات را کرده اند ۹۰ هزار نفر آنهم نه حالا چند ماه پیش ۹۰ هزار نفر کرده اند یکی از موجبات کسری که داریم همین اضافه است که ۸۳ هزار نفر را کرده اند ۹۰ هزار نفر آیا این هفت هزار نفر را که اضافه کرده اند بچه منظور بوده است؟ آیا ما با یك ارتش ۸۳ هزار نفری یا بیشتر یا کمتر با ژاندارمری که داریم میتوانستیم امنیت این مملکت را تأمین کنیم یا نه؟ من معتقدم که با یك ارتشی بمراتب کوچکتر از این اگر فقط منظور امنیت باشد، با یك ارتشی بمراتب کوچکتر از این ما ممکنست امنیت مملکت را تأمین کنیم برای اینکه اگر شما یك ارتشی بتمام معنی متحرك داشته باشید نه ارتشی که پراکنده باشد بعنوان پادگان در تمام مملکت و نشسته باشند و قلعه بندی کرده باشند و حالت دفاعی بخود گرفته باشند و منتظر باشند که از کجا صدای تفنگ بلند میشود که دفاع کنند اگر ما یك ارتشی غیر از این داشته باشیم یعنی نه اینطور که در سرتاسر مملکت همانطور که گفتم نشسته باشند و مثل زالو باشند واقعاً و متحرك نباشند با این ارتش و با این وضعیت ممکنست عدهٔ بیش از این هم داشته باشیم و نتوانیم امنیت را حفظ کنیم ولی با یك ارتش بسیار کمتر از این ولی متحرك ممکن است امنیت این مملکت محفوظ باشد و ما محتاج باین جریانات نباشیم من فکر میکنم عدهٔ پادگانی که ما در تهران داریم و معلوم نیست برای چه اینجا هستند همین عده اگر با یك وضعیت صحیحی تجهیز شده باشند همین عده ممکنست امنیت مملکت را حفظ بکنند ولی با این عدهٔ که ما داریم ممکن نیست که امنیت مملکت را حفظ بکنیم چنانچه در هیچ جای مملکت امنیت نیست وحتی پشت دروازه های تهران امنیت

نیست (یکی از نمایندگان ـ در تهران هم نیست) در خود تهران شاید باشد ولی در پشت دروازه های تهران و در اطراف تهران هم امنیت نیست چنانچه من الآن چندین ماه است موضوعی را در این مجلس مطرح کرده‌ام و دوندگی میکنم در اطرافش و آن این است که یك قسمت از دهات قزوین را شاهسونها غارت می کنند وقتی که باز رس میفرستید بآنجا باز رس وزارت کشور میآید راپرت میدهد که اینها اسلحه دارند با جواز فرض بفرمائید که نمیدانم بچه مناسبت ده قبضه اسلحه بفلانکس داده شده‌است و او باتکای این ده‌قبضه اسلحه ۲۰۰ قبضه‌اسلحه تهیه کرده است و با آن ۲۰۰ قبضه اسلحه اطراف را می چاپد ومیرود و هیچکس نیست که کوچکترین حرفی بزند اینها موضوعاتی است که بعقیدهٔ بنده اگر چنانچه بنا بشود نسبت باین موضوعات توجه کاملی بشود ما بهیچوجه محتاج یك چنین وامی نمیشدیم که آنوقت ازتمام اینها گذشته موضوع روحیهٔ ارتش است مهمترین چیزها برای یك‌ارتش داشتن یك‌تعلیم و تربیت صحیح و داشتن یك روحیهٔ قوی است من معتقدم که اگر چنانچه یکنفر سرباز دارای یك روحیهٔ قوی‌باشد و یك تعلیم و تربیت‌صحیحی گرفته باشد و بداند که این سرباز برای چه آمده است سرباز شده است و از چه چیز باید دفاع بکند این‌سربازمیتواندرمقابل۱۰ نفرایستادگی کند در صورتیکه اشخاصی که‌واجد این‌شرایط نیستندبطور کلی بهیچوجه بدرد خدمت نمیخورند و این‌موضوع رابکلی ارتش ما فاقد است یعنی در ارتش‌ما تعلیم وتربیت بطور کلی نیست و من معتقدم که این‌نبودن تعلیم و تربیت‌نه بمناسبت این است که دستگاه وزارت جنگ مامتوجه این‌موضوع نیست یا نمی‌تواند این موضوع را اجرا بکند من معتقدم که حکومت ما دارای این نیت نیست که به یکنفرسرباز بفهماند که برای چه زیر پرچم آمده است و چکار بایستی بکند واز چه باید دفاع بکند من معتقدم که‌دولت مادارای این نیت نیست و اینکه گفتم معتقدم حاضرم که در اینجا ثابت کنم البته تصدیق میفرمائید که‌وقتی‌یك دولتی‌لوایحی بـه مجلس میآورد حالا ما صرفنظر می کنیم از اینکه آن لایحه پس از گذشتن از کمیسیون‌ها و پس از گذشتن از مجلس چه صورتی پیدا خواهد کرد البته آن لایحه وقتی از مجلس گذشت نمایندهٔ نیّت اکثریت است ولی آن لایحهٔ که به مجلس میآید آن لایحه نمایندهٔ نیت دولت است که ما از روی آن لایحه میتوانیم قضاوت کنیم که آیا دولت ما در این زمینه دارای حسن نیت است یا دارای‌سوء نیت‌است و من تصور میکنم که دولت ما این نیت را نداشته باشد و این نیت را ندارد که ما در این مملکت دارای یك ارتش نیرومند ملی باشیم که بتمام معنا ملی باشد که هر سربازی بتواند تشخیص بدهد که برای چه در زیر پرچم آمده است این را که گفتم از این نقطهٔ نظراست که خوب بخاطرداریم که‌دولت بهمین‌مجلس‌یك لایحه آورد دائر بر اینکه‌افسران و افراد ارتش حق دخالت در امورسیاسی ندارند یك چنین لایحهٔ دولت آقای‌ساعد آورد به‌این‌مجلس‌و من حالاصرفنظر میکنم از اینکه اگر این لایحه را باین صورت آورده بود که افسران و افرادارتش حق عضویت در احزاب را ندارند ممکن بود که گفته شود یك نیت دیگری دارند ولی وقتی گفته‌شد که یك نفر فرد ارتشی حق دخالت‌درسیاست ندارد یعنی چه ؟ یعنی حق صحبت‌در اینکه برای‌چه بارتش آمده است و از چه بایددفاع بکند مشروطه یعنی چه‌مملکت‌یعنی چه ملت یعنی چه تمام این حقوق را ازش سلب می کنیم و نمیتوانیم یك تربیت بتمام معنی ملی به افراد و سربازان خودمان بدهیم (صحیح است) حتی وقتیکه این لایحه از از کمیسیون گذشت که اگر یکی از افسران ارتش بنفع یکی‌ازاحزاب یایکی از عقاید بنفع یکی از آنها تبلیغ کرد آنهم مجرم است بعداز گذشتن از کمیسیون باینصورت در آمد یعنی چه ؟ یعنی اینکه اگر چنانچه امروز من که یکنفر افسر هستم یا یکنفر فرد نظامی هستم بیکنفر زیردست خودم یا همقطار خودم بگویم که توبایستی‌منافع این مملکت را حفظ بکنی حدود و ثغور این مملکت را از تجاوز نگهداری بکنی‌یابعبارت‌اخری برعلیه‌تجاوز خارجی

وبرعلیه‌استعمار این‌مملکت اقدام‌بکنی‌این‌ممکن‌است اینطور تعبیر بشود که آن شخص بنفع‌یکی‌ازاحزاب تبلیغ‌میکند چرا ؟ برای اینکه در سرلوحهٔ مرام حزب تودهٔ ایران نوشته شده است بر علیه هر گونه استعمار کشور ایران مبارزه بکنید (حاذقی ـ عقیدهٔ‌هرایرانی‌همین‌است) این‌است که اگریك کسی بنا باشد با همقطارخودش‌صحبت کند این ممکن است باین موضوع تعبیر شود و با اینکه گفتم که‌یك چنین سوء استفاده‌ها و بدی سازمان‌درارتش و نبودن‌تعلیم و تربیت صحیح در ارتش وجود دارد و اگر چنانچه اینها وجود نداشت ممکن بود ما از همان بودجهٔ ارتش استفاده بکنیم و از همانجا صرفه جوئی بکنیم اگر بخواهیم اینها را از نظر دور کنیم و با این وامها آنرا بپوشانیم آنوقت کسری مخارج وهزینهٔ ارتش راما نبایستی قائل شویم که نه این ۱۵ میلیون و نه ۵۰ میلیون دیگر هم که بهش اضافه بکنیم اینها باده‌هائی نیست که‌به این مستی‌ها کفاف بدهد .

رئیس ـ آقای کفیل وزارت جنگ .

کفیل‌وزارت‌جنك (سرتیپ هدایت) ـ بنده قبلاً راجع به لایحه عرایضی میکنم و بعداً راجع بمطالبی‌که آقای نمایندهٔ محترم فرمودند توضیح عرض میکنم تامطلب روشن بشود و مناقشه‌کوتاه (دکترکشاورز ـ مناقشهٔ نیست) سال گذشته مجلس شورای ملی برای کلیهٔ کارمندان‌کشوراضافه حقوق تصویب‌کرد وزارت جنك ایمان داردکه در آنموقع نمایندگان محترم ملت یکدسته بخصوص از کارمندان این کشوررا که بنده ادعا دارم و ثابت میکنم‌که برای‌این‌کشور جز عشق ، جز علاقه ، جزجان ، درکف ندارند نخواسته‌اند محروم‌بکنند امسال در موقع ترتیب بودجهٔ وزارت جنگ امرشدکه بودجه‌را مطابق سال قبل تهیه‌کنیم ما هم اطاعت کردیم بودجهٔ سال قبل اضافه حقوق را پیش بینی نمیکرد بنابراین در بودجهٔ سال جاری اضافه‌حقوق افسران بلامحل ماند با موافقت وزارت دارائی وبموجب تبصرهٔ ٤ از بودجهٔ تقدیمی به‌مجلس شورای ملی از سایر فصول حقوق افسران وکارمندان پرداخته شد و حالاکه ٦ ماه از سال میگذرد بالنتیجه سایر فصول هم معطل مانده است بنابراین وزارت جنك تقاضا کرد از دولت‌که بایستی ازین حق ، این حق قانونی این‌قانونی‌که برای‌ما مقدس ومحترم است وباید اجرا شود باید بارتش هم داده شود دولت هم لایحهٔ تقدیم کرد باین ترتیب ودرکمیسیون هم توضیحات جزئیاتش راعرض کرده‌ام وآمده است بمجلس بنده شخصاً باز ایمان دارم‌که نمایندگان محترم ملت یکدسته از خدمتگذاران کشور را فراموش نخواهندکرد وتبعیض نخواهندفرمود(صحیح‌است) اما راجع بمطالبی‌که آقای نمایندهٔ محترم فرمودندکه بنده بسیار خوشوقتم‌که ایشان در نتیجهٔ اعلام‌کمیسیونها معلوم شد درکمیسیون نظام تشریف دارند بنده با کمال افتخار و میل حاضر هستم‌که ایشان مطالب را بفرمایند و ما اجرا کنیم چون ما افسران در آتش جز خدمت بکشورمان هیچ نیتی نداریم (احسنت) جزعشق وعلاقه بحفظ استقلال وعظمت‌کشور چیزی نداریم (احسنت) جز راهی که بما راهنمائی‌کنند و اطاعت‌کنیم کاری نداریم ما ایران و ملت ایران را میپرستیم وما این موضوع را عملاً ثابت کرده‌ایم (صحیح است)

دکتر کشاورز ـ استثناء هم دارد

کفیل‌وزارت‌جنك ـ استثناء قاعده کلی نمیشوداستثناء را بفرمائید . اینکه فرمودند سازمان وزارت جنك خوب نیست بنده تصور میکنم‌که یك بدبختی موجود است بنده پیشقدم هستم‌که مرتفع کنم ولی آن بدبختی این است‌که تماس مردم تماس ملت تماس دولت تماس مجلس با آرتش کم است و نبوده وشاید نیست (صحیح است) بنده مطمئن هستم‌که آقایان نمایندگان محترم از اوضاع داخلی وزارت جنك وسربازخانه‌ها بی‌اطلاع هستند

ساسان ـ آقا وحشت داشته‌اند

کفیل‌وزارت‌جنك ـ بنده تقاضا دارم آقایان‌نمایندگان محترم تشریف بیاورند به بینند این سازمان را ما اختراع نکردیم این سازمان وزارت جنك سازمانی است‌که در تمام

دنیاوجود دارد بنابمقتضیات کشور همانطور که فرمودند امروز ما مأموریت کوچکتری داریم که آن مأموریت امنیت داخلی است ولی مسلماً از لحاظ شئون ملی ما آرتش خودمان را فقط برای امنیت داخلی تهیه نمیکنیم ما امروز این مأموریتی که دولت بما داده است انجام میدهیم ولی ما یك آرتش ملی میخواهیم که برای حفظ استقلال ایران باشد (صحیح است) زیرا ما آرتش را از استقلال کشور برای دفاع میخواهیم نه برای امنیت داخلی (صحیح است ـ احسنت) اینکه میفرمایند حیف ومیل میشود صحیح است حیف و میل میشود وباید هم جلوگیری کرد باید وقت جلوگیری را داد این شرحیکه بطور مثال فرمودند این دلیل براین است که وزارت جنك مشغول جلوگیری است وهمین اقدامی که فرمودند رئیس سررشته‌داری آرتش کرده واجناسی را که دویست هزار تومان صورت داده اند او در بازار شخصاً به ۳۵ هزار تومان خریداری کرده است این خود دلیل نظم آرتش است (صحیح است) این دلیل براین است که ازحیف ومیل جلوگیری میشود البته بایستی جلوی حیف ومیل را گرفت وبنده امروز موظفم که بآقایان نمایندگان ملت و بالنتیجه بملت عرض بکنم که نود در صد افسران آرتش بی‌چیز هستند نود در صد افسران آرتش گرسنه و بی‌چیز و جان درکف دست دارند بنابراین بطور مجموع نمیتوان همه را بد دانست من میتوانم بگویم بتصدیق همه سربازی بهتر از سرباز ایرانی وجود ندارد (صحیح است) سربازی بهتر از سرباز ایرانی قانع‌تر ازسرباز ایرانی شجاعتر ازسرباز ایرانی نیست باید سازمانش را درست کرد باید باو کمك کرد باید نواقص را مرتفع کرد فرمودند که دادرسی آرتش اینطور که ما داریم در هیچ جای دنیا نیست این اشتباه است تمام کشورهای دنیا یك اداره دادرسی برای آرتش دارند فرمودند یك اقدامی برای قسمت قضائی آرتش نکردیم الآن بنده بعرضشان میرسانم که ما این اقدام را کرده‌ایم الان ما یك عده افسرانی داریم که دردانشکده حقوق درس میخوانند بدین منظور امسال ما در دانشکده افسری کلاس قضائی را ایجاد کردیم وبهترین استادان در آنجا تدریس میکنند افسرانیکه دردادرسی هستند باید اطلاعات آنها را تکمیل کرد واین کار یکروز نیست کار دو روز نیست باید بتدریج تکمیل کرد باز هم اگر راه دیگری هست بفرمایند با کمال میل وافتخار حاضریم انجام دهیم . . .

یکی ازنمایندگان ـ موانع را مرتفع کنید .

کفیل وزارت جنك ـ موانع را هم مرتفع خواهیم کرد اینکه فرمودند که این تعداد آرتش را ما لازم نداریم اگر کاملاً دقت کنند خواهند دید که این تعداد آرتش را ما لازم داریم و فرمودند که اگر آرتش را متحرك میکردیم بهتر بود این ها یك مطالب فنی است که همینطور نمیشود گفت باید نشست و بررسی کرد اینکه فرمودند نود هزار سرباز برای چه میخواهیم اگر طول و عرض کشوررا درنظر بگیریم ووضعیت کشوررا هم درنظر بگیریم آنوقت خواهند دید که این مقدار لازم است آنوقت یك نکته را هم باید درنظر بگیریم که وقتیکه ما میگوئیم نود هزار سرباز لازم داریم این نود هزار سرنیزه نیست این یك قسمتی دارد که بکار های عمومی میرسد ویك قسمت سرباز جدید دارد .

کام بخش ـ شانزده هزار نفرش گماشته منزل است .

کفیل وزارت جنك ـ اگر شانزده هزار نفرش گماشته منزل است حضرتعالی نماینده مجلس و عضو کمیسیون نظام هستید و بنده هم کفیل وزارت جنگ باهم بنشینیم حذف کنیم رفع بکنیم . آنوقت روی ارقام حساب کنیم به بینیم هست یا نیست .

دکتر کشاورز ـ هست

کفیل وزارت جنك ـ اینکه فرمودند آرتش متحرك داشته باشیم البته صحیح است اگر ما آرتش متحرك داشته باشیم خیلی خوب است ولی آرتش متحرك از نقطه نظر فنی یك شرایطی دارد یك وسایلی میخواهد که بدبختانه آن وسایل را درهسترس نداریم یك نکته دیگری فرمودند که باعث تأثر من شد فرمودند که آرتش ما تعلیم و تربیت و روحیه ندارد بنده تصور میکنم که اگر یك نگاه دقیق

بوضعیت آرتش بکنند باید تصدیق بکنند که آرتش ما روحیه خوب دارد روحیه خوب به چه میگویند ؟ در آرتش روحیه خوب باین میگویند که وقتیکه بسرباز و یا افسر یک امری بدهند این سرباز و این افسر از جان و دل مأموریت را انجام بدهد (صحیح است) از آقایان پوشیده نیست که در این دقیقه ای که ما اینجا ایستاده ایم بسیاری از افسران آرتش از سربازان آرتش در گوشه و کنار این کشور دور از زن و فرزند بدون وسایل کافی وبدون حقوق کافی جان در کف دست دارند (صحیح است) وشاید درهمین دقیقه در خون میغلطند . وقتیکه دولت تصمیم گرفت که یکعده ای از تهران حرکت کند در بیست و چهار ساعت عده حرکت کرد باین میگویند تعلیم وتربیت خوب روحیه خوب وسیله خوب بنده نمیدانم خوبی‌دیگر چیست ؟ البته باید بهتر ازاین باشد ولی ما امروز حق آن عده سربازانی‌را که دور از ما دارند انجام وظیفه میکنند باطل نکنیم (صحیح است) باید بگوئیم تربیتش خوب است روحیه اش هم خوب است وظیفه اش هم خوب است و بنده ادعا دارم که کسی بپایه سرباز ما نمیرسد .

دکتر کشاورز ـ ما باسرلشکرها کار داریم

کفیل وزارت جنك ـ فرمودندکه ماباید دارای آرتش ملی باشیم ما افسران آرتش این افتخار را داریم که ما آرتش ملی هستیم آرتش ملی یعنی چه ؟ وقتیکه ما این وضعیت را بررسی کنیم می‌بینم که آرتش ما اول از یکعده مزدور تشکیل میشد بعد از یکعده داوطلب بعدها آمدند گفتند این ترتیب صحیح نیست تمام ملت باید در آرتش شرکت داشته باشد باایجاد قانون نظام وظیفه آرتش آرتش ملی است این آرتش متعلق بملت است ودانشکده افسری درش بروی همه ملت باز است (صحیح‌است) بنابراین افسران آرتش از بین تمام طبقات ملت انتخاب میشوند واگر کسی شك دارد ما افسران آرتش این شك را نداریم که ما افسران آرتش ملی ایران هستیم (صحیح است) راجع بقسمت آخر فرمایشاتشان راجع بسیاست وآرتش فرمودند که لایحه ای اخیراً آمده است که افسران آرتش در سیاست نباید دخالت کنند و این را دلیل نبودن تعلیم و تربیت و روحیه دانسته‌اند

کام‌بخش ـ دلیل سوء نیت

کفیل وزارت جنك ـ دلیل سوء نیت حکومت دانسته‌اند که بنابراین میل ندارند که افسران از سیاست مطلع باشند ودر سیاست اظهار نظر کنند این نکته‌ای که اینجا بنده عرض میکنم نتیجه تجربه چندین صد ساله کشورهای بزرك دنیاست این را در تمام کتابها نوشته‌اند وتصدیق دارند که در یك حکومت دموکراسی آرتش قوهٔ مجریه است وقوهٔ مجریه آرتش حق دخالت درسیاست ندارد (صحیح‌است) هرروزیکه آرتش در سیاست مداخله کرد برخلاف اصول حکومت دموکراسی است در دنیا ثابت شده است در تمام کشورهای دنیا آرتش از سیاست برکنار است و بنده صراحةً عرض میکنم که برای حفظ استقلال ایران وبرای مسئولیتی که عهده دارم ممانعت خواهم کرد که آرتش در سیاست مداخله بکند (صحیح است) این برضرر کشور است و روزیکه قوه مجریه با سیاست مخلوط شد آنوقت تصورمیکنم که بسیاری از آمال وآرزوهای ما بخطر بیفتد بنده عرایضم را بهمین‌جا خاتمه میدهم وعرض میکنم که سازمان فعلی آرتش حاضر است وافتخار دارد که آنچه معایب هست بگویند و قسمت اعظمش را هم میدانیم ومرتفع خواهیم کرد اگر در طرزی که دراین سه ماهه اخیرسربازگیری شده است دقت بفرمایند خواهند دید که پیشرفت کرده است آیا تغییر نکرده است ؟ (صحیح است) پس وقت باید داد وسیله باید داد کمك باید داد این آرتش از این ملت و مال این ملت است (صحیح است ـ احسنت)

رئیس ـ پیشنهاد آقای جواد مسعودی قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم مذاکرات کافی است .

رئیس ـ آقای رادمنش شما با کفایت مذاکرات مخالفید؟

رادمنش ـ بله بنده مخالفم

امینی ـ پیشنهاد دهنده هنوز صحبت نکرده است

رئیس ـ بعد صحبت میکنند . آقای دکتر رادمنش

دکتر رادمنش ـ البته مطالبی که جناب سرلشکر فرمودند مورد اعتقاد تمام آقایان است

یکی از نمایندگان ـ شرتیپ

دکتر رادمنش ـ انشاءالله سرلشکر هم میشوند و واقعاً احساسات تمام ماها را تحریك کردند ولی این مطالب مانع این نیست که یك حقایقی دراینجا گفته بشود و کشف بشود موضوع این است که ما دریك چنین موقع بحرانی میخواهیم پانزده میلیون تومان از بانك ملی ایران قرض بکنیم و خرج بکنیم یك ملت گدا

جمعی از نمایندگان ـ گدا نیست

دکتر رادمنش ـ یك ملتی که میخواهد در یك چنین موقعی پانزده میلیون تومان قرض بکند باید یك قدری فکر بکند ما نمیگوئیم که سرباز نباید اینطور باشد ما میگوئیم افسر باید یك افسر خوب باشد و سرباز باید یك سرباز خوب افسران خدمتگزار ما باید بهترین افسران باشند همانطور که یك افسر آمریکائی یا سرباز آمریکائی وسایل برایش مهیاست برای سرباز وافسر ماهم باید مهیا باشد ولی نباید ما زیاده روی بکنیم وهرساله میلیونها تومان ازبانك ملی قرض بکنیم وندانیم این خرجها کجاست وتا کنون بیست سال است که یك صورت حساب باین مجلس نیامده است من معتقدم که چون موضوع مهم است باید بیشتر بحث شود وبیشتر مطالعه و مذاکره کرد شاید حقایق بیشتر روشن بشود وشاید بکمك یك چنین وزیر محترم ووطن پرستی بتوانیم یك راه حلی پیدا کنیم راه حل این نیست که آقایان پیشنهاد کردند راه حل این نیست که دولت پیشنهاد میکند راه حل اساسی تری باید پیدا کرد که هم وسایل راحتی سربازها وافسران تأمین شود وهم از افراط وتفریط جلوگیری شود بنده استدعا میکنم که در این موضوع بیشتر صحبت شود که ما یك عرایض دیگری داریم که دراینجا باید بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانیم

حاذقی - بنده بعنوان موافق تقاضای صحبت کردم

رئیس ـ آقای هاشمی .

هاشمی ـ هنگامیکه قانون نظام وظیفه دردوره گذشته آمد بمجلس تمام این نواقص در کمیسیون گفته شد و در مجلس هم تمام گفته شد و این نواقص رفع شد و قانون اصلاح شد حتی راجع بقسمتی که آقا فرمودند آقایان مستحضر هستند که بنده پافشاری کردم نسبت باینکه افراد نظام وظیفه بخدمتهای شخصی گماشته نشوند در قانون هم مصرح است البته دولت و شخص مجری لازم داشتیم و امروز افراد دولت میگویند که ماجری هستیم ومیگویند که حاضر برای اصلاح هستیم پس مذاکرات زیادی لازم نیست . (صحیح است)

دکتر رادمنش ـ راه حل را بگوئید .

هاشمی ـ راه حلش همان است که در دوره گذشته گفته شده است و وضع شده است و وقتیکه اجرا بشود اصلاح میشود و قدری هم تخفیف پیدا شده داریم می‌بینیم و محسوس است این است که بنده طرفدار کفایت مذاکراتم این قانون باقید فوریت هم بمجلس آمده بود و امروز چند هفته است که معطل مانده است و حتماً در خاتمه عرایضم عرض میکنم که پیشنهاد زیادی رسیده است ازطرف آقایان که تصور میکنم جز یك پیشنهاد آقای اردلان پیشنهاد دیگران متناسب با این قانون نباشد اگر آقایان برای تسریع عمل وزارت جنگ حاضر هستند این پیشنهادات را بگذارند برای قانونیکه متناسب باشد وقانونیکه تناسبش بیشتر باشد گمان میکنم بهتر باشد .

رئیس ـ رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه موافقند قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

پیشنهادها خوانده میشود . پیشنهاد آقای امینی :

پیشنهاد میکنم خدمت افسران وظیفه دیپلمه مانند افسران لیسانسیه فقط یکسال باشد .

کفیل وزارت جنگ ـ بنده قبول میکنم .

امینی ـ خواستم توضیح مختصری بدهم .

رئیس ـ لازم نیست کفیل وزارت جنگ قبول کردند پیشنهاد آقای اردلان قرائت میشود :

این بنده پیشنهاد میکنم در سطر آخر مادهٔ واحده پس از سال ۱۳۲۴ اضافه شود که اصل مبلغ بالا وسود حاصله از آن را مسترد دارند .

رئیس ـ آقای اردلان .

اردلان ـ عرض کنم که قرضه‌ای که از بانکملی ایران میکنند مسلم است که این پول بانك پول مردم است که در بانك بامانت گذاشته‌اند و ودیعه است و مردمی که پول در بانك میگذارند سود میگیرند و اگر مابخواهیم از بانك پول بگیریم و بدهیم بدولت قهراً باید سود بدهیم بنابراین بنده عقیده‌ام این است که اضافه شود که اصل مبلغ مسترد خواهد شد بعلاوه سود همان مبلغ که بآن تعلق میگیرد .

رئیس ـ آقای فاطمی .

فاطمی ـ عرض کنم که این موضوع قابل نوشتن دراینجا نیست بانکملی یك مقرراتی دارد بهرکس که قرض میدهد اعم ازدولت یادیگری فرع میگیرد البته اگر این قرضه تابع این مقررات نباشد بانك قبول نمیکند .

اردلان ـ اینطور نیست باید توضیح عرض کنم .

رئیس ـ توضیح لازم ندارد رأی میگیریم آقایانیکه موافقند باپیشنهاد آقای اردلان قیام نمایند (غیراز دو نفر کسی برنخاست) ردشد . پیشنهاد آقای حاذقی قرائت میشود:

برای پرداخت ۱۵۰ میلیون ریال وام مالیاتی در همین حدود بر نوشابه های الکلی و اسباب بازی وضع شود .

رئیس ـ آقای حاذقی .

حاذقی - مجلس عملاً نشان داد که اساساً باتقویت ارتش ورفع احتیاجات ونیازمندیهای ارتش کاملاً موافق ومساعد است وبا این احساساتی که نشان داده‌شد خوشوقتم که زمینهٔ نشان داده شود که درآتیه نزدیکی سازمان ارتش ما بقدری منظم ومرتب شود که بتواند بابهترین وجهی انتظارات ملت ایران را عملی کند مطابق این پیشنهاد بنده از مجلس محترم شورای ملی تقاضا کردم که موافقت بکنند که حالا که بااین ۱۵۰ میلیون ریال بعنوان وام موافقت خواهند کرد طرز پرداخت این وام را باین کیفیت پیش‌بینی بفرمایند که یك مالیاتی برنوشابه های الکلی و اسباب بازی و اسباب قمار که بحد کافی در این مملکت رواج دارد وضع بشود که دولت ناچار نشود که ازهزینه های ضروری خودش بکاهد واین وام را بپردازد وازاحساسات ملت ایران اینطور معلوم میشود که مایل هستند که بهر کیفیتی شده است مصرف نوشابه های الکلی وسایر کارهائی که مخالف باموازین شرع اسلام است ازبین برود (صحیح است) بنابراین بعقیده بنده بایك تیر دو نشان زده ایم باتصویب این هم یك مالیات سنگینی برنوشابه های الکلی تحمیل کرده ایم ومصرف آنرا کم کرده ایم و خود ازاین راه یك خدمتی هم کرده ایم و ضمناً هم پرداخت این وام را باین کیفیت تأمین کرده ایم .

رئیس ـ آقای فاطمی .

فاطمی ـ بنده برای اطلاع آقا عرض میکنم که ازاین وام که اینقدر وحشت دارید نگرانی نداشته باشید علت اینکه بشکل وام در آمده است این است که فعلاً محلی نبوده است ازبرای پرداخت این پانزده میلیون ریال والا همانطور که در بودجه نوشته شده است این پول از محل صرفه جوئی های بودجه کشور وبودجه خود وزارت جنگ پرداخته خواهد شد ولی درپیشنهادی که آقا فرمودند تصور نمیکنم در این مورد درمجلس بتواند مورد بحث واقع بشود برای اینکه اگر لازم باشد باید یك پیشنهادی ازطرف دولت بیاید و بعد برود در کمیسیون و در اطرافش بحث شود وبیاید بمجلس راجع بمالیات نوشابه ها که فرمودند باید قید شود اتفاقاً آنروز خودشان هم تشریف داشتند باتفاق آقای دکتر وچند نفراز آقایان دیگر قرار است یك مبلغی هم اضافه بشود بمالیات نوشابه ها ولی بنفع شهرداری ها بنا براین آن منظوری که آقادارند تأمین میشود واین پیشنهاد مورد ندارد تقاضامیکنم که مسترد بشود .

رئیس ـ آقای حاذقی مسترد داشتید ؟

حاذقی ـ در صورتیکه از طرف دولت قول داده شود که راجع باین موضوع توجهی بنمایند بنده مسترد میکنم

رئیس ـ پیشنهاد آقای سیف پور فاطمی قرائت میشود:

وزارت جنك مکلف است که درظرف سه ماه ازتاریخ تصویب این قانون تشکیلاتی که ازهر جهت متناسب و لازم باوضعیات فعلی کشورباشد برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نماید .

رئیس ـ آقای سیف پور فاطمی .

جمعی از نمایندگان ـ تشریف ندارند .

کفیل وزارت جنگ ـ لایحه ای راجع بسازمان وزارت جنگ بامقتضیات فعلی کشور که بسیاری از تشکیلات فعلیرا حذف کرده است دروزارت جنگ حاضر شده ودر کمیسیون بودجه حاضر است وبمجلس هم عرضه خواهیم داشت .

رئیس ـ پیشنهاد آقای دکتر رادمنش قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم که کمیسیونی ازشعب برای رسیدگی به محاسبات وزارت جنگ انتخاب شود .

رئیس ـ آقای دکتر رادمنش

دکتر رادمنش ـ بیست یا بیست و پنجسال که میلیونها پول صرف وزارت جنگ شده و تا کنون به محاسبات آنجا رسیدگی نشده است خواهش میکنم ازآقایان نمایندگان که این حق را بمردم بدهند که رسیدگی بکنند وبدانند که این پول ها بکجا مصرف میشود بنده تقاضا میکنم که از هر شعبه یکنفر دو نفر انتخاب شوند که مشغول رسیدگی شوند

کفیل وزارت جنگ ـ باید این را بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم که اخیراً رؤساء دارائی آرتش از صاحبمنصبان وزارت دارائی انتخاب شده‌اند ووزارت جنگ کاملاً مطیع مقررات عمومی کشور است و باکمال میل حاضرهستیم که آقایان نمایندگان محترم تشریف بیاورند و رسیدگی کنند وموافقت میکنم با این پیشنهاد .

یکنفر از نمایندگان ـ بسیارخوب موافقت کردند

رئیس ـ این تصمیم را مجلس باید بگیرد

امینی ـ موافقت کردند دیگر تصمیم نمیخواهد

رئیس ـ موافقت ایشان در تصمیم مجلس تأثیری ندارد باید مجلس تصمیم بگیرد . آقای مخبر

مخبر کمیسیون بودجه (آقای فاطمی) ـ عرض کنم که این ازوظیفه مجلس خارج است و الا بنده بااصل موضوع موافقم مجلس یك قائمقامی برای این کار تعیین کرده است اگر ما فرد فرد برویم رسیدگی بکنیم پس دیگر دیوان محاسبات چکاره است

رئیس ـ قرارمیگذاریم دیوان محاسبات رسیدگی نماید آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری ـ موضوع رسیدگی به محاسبات وزارتخانها ووزارت جنگ که یکی ازآنهاست طبق قانون اساسی محول شده‌است بدیوان محاسبات واگراوقصوری بکند باید تذکر بدهند که اوقصور کرده‌است وبعلاوه دولت موظف است که لایحه تفریغ بودجه‌اش را به مجلس بیاورد برای تأمین نظر آقای دکتر رادمنش مقتضی است که آقای کفیل وزارت جنگ اطمینان بدهد که زود تر لایحه تفریغ بودجه را بیاورد . . . .

دکتر رادمنش ـ یعنی بودجه ۲۵ سال را

دکتر طاهری ـ خیر لایحه تفریغ بودجه یکسال سنگ بزرگ علامت نزدن است نه فقط این وزارتخانه بلکه تمام وزارتخانهالایحه‌تفریغ بودجه شان که آمد به‌مجلس رسیدگی میشود وبهش رأی میدهندازاین لحاظ بنده تقاضا میکنم که آقای دکتررادمنش پیشنهادشان را مسترد کنند چون این یك راه غیر عملی است که یك کمیسیونی تعیین شود برای اینکارچون کمیسیونش تعیین‌شده است و آن دیوان محاسبات است و کمیسیون بودجه هم برای تفریغ بودجه‌است

[٦ ـ موقع ودستور جلسه آینده ـ ختم جلسه]

رئیس ـ باید رأی بگیریم عده کافی نیست اگر آقایان موافق باشند جلسه را ختم میکنیم

جمعی از نمایندگان ـ پیشنهادات را بخوانید

رئیس ـ عده کافی نیست

یکنفر از نمایندگان ـ بفرستید عقب آقایان

رئیس ـ فرستادیم عقب آقایان کسی نیست دو دفعه و سه دفعه هم فرستادیم نبودند

جمعی از نمایندگان ـ پس جلسه را ختم کنید

رئیس ـ جلسه را ختم میکنیم دستور جلسه آینده هم بقیه این لایحه و لایحه استخدام پروفسور اوبرلین و بعد هم جواب سئوالات آقایان است

یکنفر از نمایندگان ـ جلسه‌بعد کی‌هست ؟

رئیس ـ جلسه بعد روز سه‌شنبه

(جلسه یکساعت و بیست دقیقه بعد ازظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمدصادق طباطبائی